

Cloenda verista

Crònica d'Oriol Pérez Treviño de 'Cavalleria rusticana' i 'I Pagliacci', que han tancat la temporada de l'AOS

Amics de l'Òpera de Sabadell

Els Amics de l'Òpera de Sabadell (AOS), com a cloenda de la temporada 2017-18, han optat per la programació del celeberrim díptic verista de *Cavalleria rusticana* (1890) de **Pietro Mascagni** (1863-1945) i *I Pagliacci* (1892) de **Ruggero Leoncavallo** (1857-1919). Més d'una dècada després de la darrera vegada que l'**AOS** van optar per aquest díptic, no podem deixar de celebrar, en primer lloc, la continuïtat i vigència del projecte Òpera a Catalunya, que innegablement i amb una gran dosi de treball torsimany segueix fent arribar, en aquest cas, un doble títol com l'esmentat a les ciutats de Sabadell, Manresa, Sant Cugat del Vallès, Granollers, Lleida, Tarragona, Vic, Reus i Girona.

Aquest important programa de descentralització operístic, en un país poc acostumat a inversions en matèria cultural, té la capacitat i la passió abnegada per seguir endavant i fer-ho possible, malgrat tot. Ara bé: no és menys cert que quan les exigències del llistó, amb l'elecció de títols com els esmentats, són més altes acaben per manifestar-se els buits i les insuficiències, insalvables només amb la voluntat.

Gran part de l'èxit d'aquests dos títols rau en la prestació coral i, sobretot, orquestral. En l'aspecte coral, tots sabem que el **Cor Amics de l'Òpera de Sabadell** és una formació amateur, especialitzada a impulsar la part coral als muntatges de l'**AOS**, però que en obres com aquestes s'hi va trobar a faltar un major treball d'equilibri vocal entre les seccions o, en alguns números, es va manifestar una estridència per sobreposar-se a la massa orquestral de l'**Orquestra Simfònica del Vallès**. Aquesta, dirigida per **Santiago Serrate**, no va passar de realitzar una lectura un xic superficial i anodina que, massa sovint, va semblar perdre la narrativa i

l'arquitectura globals.

Amb aquestes manques, però, no hi va faltar la possibilitat de poder gaudir de reeixides creacions com ara les del baríton cerverí **Toni Marsol**, que, sense cap mena de dubte, va assolir les cotes més altes de prestació artística (vocal i teatral). El seus Alfio i Tonio van ser, en efecte, de gran versemblança, i així van assolir una de les màximes comeses de l'estètica compartida per **Mascagni** i **Leoncavallo**: mostrar la realitat amb la seva màxima cruesa.

Hi ha qui ha dit que, al marge de l'exigència vocal, la interpretació de rols veristes requereix d'una exageració, d'un sobreposament que permeti fer fluir l'arquetip psicològic. Perquè això passi, com és obvi, resulta indispensable un tractament molt acurat del text (tractament que Marsol va realitzar en tot moment) per convertir l'expressió vocal en un instrument al servei del text. Potser aquesta va ser una de les grans mancances que vam trobar, a grans trets, en la resta d'intèrprets. Tot i això, però, no podem negar una notable Santuzza d'**Eugènia Montenegro**. No pas així el Turiddu del tenor madrileny **Enrique Ferrer** que, tanmateix, va ser massa paper per a ell, i més quan, a la segona òpera, havia d'encarnar el paper de Canio. Color i tímbrica vocal al marge, seria bo que **Ferrer** tingués una mica més en compte la declamació del text. No li cal cercar exemples molt lluny. A la fi de *Cavalleria rusticana* es produeix un dels moments de més *pathos* en la història del gènere operístic, quan un personatge lamenta l'assassinat de Turiddu amb l'expressió i deix sicilià (*Hanno amazzato compare Turiddu*). Desconeixem qui en va ser l'encarregada, però aquella frase va ser declamada magistralment, una veritable lliçó del que ha de ser l'expressió i *pathos* veristes.

Una mica millor van anar les coses amb *I Pagliacci*, on l'orquestra va semblar més ajustada i amb més implicació dramàtica amb una obra que, tanmateix, ja va començar d'allò més bé amb un extraordinari i vehement *Prologo* de **Marsol** com a **Tonio**. D'aquests *Pagliacci* no podem deixar d'anotar el bon fer de **Joan Garcia Gomà** com a Silvio, una veu que haurem d'anar veient una evolució que es preveu d'allò més interessant.

Montserrat Martí (Nedda) i **Enrique Ferrer** (Turiddu) van protagonitzar els rols principals d'una obra que, això és innegable, sempre ens colpeix quan ens aproximem.

En conclusió, una prou correcta interpretació d'unes obres tractades, teatralment i escènicament, amb cura per fer possible, de nou, el miracle que unes quantes ciutats de Catalunya puguin oferir a la seva ciutadania títols operístics.

* El sotasignat va sentir aquesta representació al Teatre Kursaal de Manresa, el passat 1 de maig de 2018.